

Nemški kmetje pridno zborujejo, da tam skupno zahtevajo svoje pravice, zato je tudi za naše kmete skrajni čas, da se združijo. Samo na ta način, če bodo vsi slovenski kmetje spodbudjeni v enem taborn, bodo se upoštevale njih zahteve.

Promet z živino iz Ogrske, Hrvaške in Avstrije. Za leto 1904 se izkazuje sledeči izvoz ogrske živine na Avstrijsko: 378.924 govedi v vrednosti 136.716.122 K, torej 49.042 glav in 21 milijonov kron vrednosti več kakor leta 1903. 370.758 prašičev v vrednosti 53.152.910 K, torej 42.275 komadov in 7 milijonov kron vrednosti manj kot leta 1903. — 147.966 ovac v vrednosti 3.046.032 K, torej 14.865 kosov in 310.000 K manj kot leta 1903. Svezega in pripravljenega mesa se je vpeljalo 160.897 met. stotov, tedaj 7566 met. stotov in 700.000 K vrednosti več kot leta 1903. Avstrija je pa izvozila na Ogrsko: 3420 govedi (manj 5854 glav in 1 milijon kron vrednosti), 5827 prašičev (več 2300 glav in 150.000 kron vrednosti), 3259 ovac (manj 237 glav in 18.000 K vrednosti). — Svezega in pripravljenega mesa se je izvezlo 24.291 met. stotov v vrednosti 5.413.545 K. — Vkupna vrednost znaša 6.775.457 K. Avstrijski izvoz v Ogrsko ostal je torej leta 1903 in 1904 v skupni vrednosti skoraj nespremenjen.

Razglas o razdelitvi državnih podpor za izboljšanje hlevov v l. 1907. C. kr. kmetijsko ministrstvo je za l. 1906 dovolilo določeno vsoto kot državno podporo za primerna zboljšanja hlevov, ki se bo pa zaradi priprav mogla izplačati šele l. 1907. Ta državna podpora se za l. 1907 namerava zvišati. Državna podpora za zboljšanje hlevov je namenjena takim kmetovalcem, ki nameravajo v zmislu tega razglasa hlev to zimo ali spomladi l. 1907 tako zboljšati, da bo to zboljšanje vredno nagrade. Za podporo lahko prosijo kmetovalci iz vseh krajev naše dežele, vendar se bo v prvi vrsti oziralo na prosilce iz takih krajev, koder govedoreja kmetovalcu največ donaja in kjer je za prospeh mlekarstva, za dobivanje brezhibnega mleka nujno potrebno, da se hlevi zboljšajo, ki sedaj nikakor ne zadoščajo. Za podpore vredna se bodo smatrala le ona zboljšanja domačih (ne planinskih) hlevov, če se hlevi, kjer se napravlja gnoj, ki niso tlakani, niti nimajo odtokov, po zgledu drugih vzornih hlevov, po dobrih načrtih ali po navodilu strokovnjakov, posebno kmetijskih potovalnih učiteljev in učiteljev na kmetijskih šolah, izpremenile v takane hleve z rednim izkidanjem in se gnojišče ter gnojiščna jama naredita posebej, zunaj hleva. Pri izboljšanju hleva je vsakako spolniti te pogoje: 1. Skrbeti je, da ima hlev dosti svetlobe in čist zrak, ki se doseže s primernimi prevetrovalnimi napravami, da imajo živali ugodno toplino, da je zadosti prostoren in vedno popolnoma sušen. Živalsko stojišče je tako urediti, da se živali izpuščajo na napajalno in da ob času požara pridejo na prosto. Pri ureditvi je treba skrbeti za teleče koče (tekalnice) in za to, da se lahko donaja krma in stelja, gnoj pa lahko in hitro iz hleva spravlja. 2. Tlak je narediti, kakor dopuščajo razmere, iz betona, kamenja, opeke ali iz lesa. Kar se lesa za hleve rabi, ga je treba posekati pravčasno po zimi, da je trpežnejši, in če je mogoče, naj se namaže s kakim varovalnim sredstvom. 3. Stojišča morajo biti nepredorna, morajo toliko viseti, da gnojica odteka, in v hlevu mora biti jarek za gnojico, da se neovirano odteka v gnojnično jamo zunaj hleva. 4. Gnojišče, ki mora vsakako biti zunaj hleva, je lahko pokrito ali prosto. Za gnojnične jame se želi, da so nepredorne in imajo take priprave, da se gnojica iz njih jemlje lahko in brez truda; vendar so pa tudi drugače narejene gnojnične jame dopustne, ki so le v deželi navadne, da so le dobro narejene in nepredorne. Prošnje onih prosilcev, ki si prikrbe gnojnične sesalke ali druge primerne priprave za izpraznjenje gnojničnih jam, potem gnojnične sode in razprševalnike, bodo imele prednost. Nekolekovane prošnje za podpore, kjer je povedati, koliko glav živine prosilec navadno redi čez zimo, je najkasneje do 1. decembra t. l. vposlati.

Trgovski promet s klavno živino in mesom v prvi polovici l. 1906 v avstrijsko-ogrski državi. Od meseca januarja do konca junija t. l. padel je trgovski promet s klavno živino tako glede izvoza, kakor tudi uvoza, kar je posebno značilno z ozirom na novosteljene trgovinske pogodbe s tujimi državami. V navedeni dobi se je izvozilo iz naše monarhije 80.615 kosov klavne živine v vrednosti 29.318.725 K, nasprotno pa se je v letu 1905 v istem času izvozilo 136.444 kosov živine v vrednosti 43.594.654 K. Izvoz je torej padel za 55.829 kosov živine v vrednosti 14.275.929 K. — Tudi uvoz klavne živine v avstro-ogrsko monarhijo kaže v gori označeni dobi t. l. nazadovanje in sicer v skupni vrednosti 700.000 kron; posebno je padel

uvoz goveje živine za zakol, ker se je letošnje poletje uvozilo 7000 glav manj kakor istodobno lanskega leta. — Zanimivo je nazadovanje izvoza od časa novih trgovinskih pogodb dalje, torej od marca meseca t. l.; popolnoma ponehal je izvoz prašičev, izvoz ovac je zaatno padel, na Francosko celo popolnoma ponehal, pa tudi izvoz drugih živalij je padel in sicer najbolj v Nemčijo, potem v Švico in Italijo. V Belgijo in Rumunijo izvažalo se je nekaj ovac in ovnov. — Promet z mesom je pa tako glede izvoza, kakor tudi glede uvoza napredoval in sicer glede prvega za kakih 2000 meterskih stotov v večji vrednosti 500.000 kron, glede drugega (t. j. uvoza) pa za 2000 meterskih stotov v večji vrednosti 350 tiseč kron napram enaki dobi preteklega leta.

Književnost.

Zbornik civilnopravnih zakonov za dežele, zastopane v državnem zboru. — Ta zbornik, ki ga je uredil s pomočjo nekaterih tovarišev c. kr. dež. sod. sovele dr. Edvard Voltič, obsega, poleg sodn. pravilnika in civ. pravnega reda z uvodnimi zakonoma, tudi vsa druga veljavna določila, ki se stikajo s to stvarjo. — Na dotičnih mestih so popolni odgovori justičnega ministarstva, vsi kasnejši ukazi in razpisi ter premnoga razsodila najv. sodišča. V zbornik so uvrščeni tudi zakoni o državnem in upravnem sodišču ter pridejane so določila o konzularnem sedstvu; pozvane so odločilne točke najmojvejših zakonov: o šeku in o družbah z omejeno zavezo. Zbraja so prvič selilni redi vsega slov. juga tostranske državne polovice; mnogo zakonov in ukazov je prevedenih prvič na slovenski jezik. Knjigi se doda obširno stvarno kazalo, v katerega abecednem redu so i pravniški izrazi hrvatskega uradnega prevoda, v kolikor se bistveno razlikujejo od slovenskih; neki zakoni, ki se tičejo zgolj Dalmacije, uvrščeni so samo v hrvaškem besedilu. S tem je knjiga rabneja i za Hrvate. — Vseled stvarnega kazala, navedba uradnih obrazcev in kolkovnine ter sploh vse uredbe bode ta knjiga v korist i potrebo ne samo pravniku, temveč vsakemu, ki ima posla s sodišči v civilnih pravnih stvareh, posebno pa občinskimi in župnim uradom, denarnim zavodom, (braničnicam in posojilnicam), raznim zadrugam, trgovcem, obrtnikom itd. — Knjiga obsega nad 50 pol (do 900 strani) v navadni 8-ki, papir je najfinejši, tisek razločen. Knjigi bode tržna cena broširani 7 K; v platno vezani 8 K; predplačniki jo dobe, z nižje razvidnimi nveti, broš. za 5 K 50 vin.; vezano za 6 K 50 v.; poštnina stane posebej 50 vin. Isti čas izide z enako obliko v posebni knjižici: odvetniška tarifa in sodne pristojbine ter veljavne jezikovne neredbe za okrožja nad sodišč: graškega, tržaškega i zadrškega. Knjigi obsegajoči do 100 strani dodaj se posebno stvarno kazalo. Ti knjigi bode tržna cena 1 K 80 v.; s poštnino 2 K; predplačniška cena je 1 K 40 v.; s poštnino 1 K 60 v.; ako se predplača skupno z zbornikom, pa ni posebnih p.štine. Predplačniki naj označene zneske pošljejo tiskarni J. Blažnika nasledniki, Ljubljana. Svetujemo, da si obe knjigi naročite takoj, ker se tiskate le v malo sto odtisih, ter bodele potem težko dobiti v knjigotlačnicah po agoraj navedeni ceni.

Najnovejše novice.

V Admontu je umrl naš rojak č. g. o. Maks Pivec, rojen v Ribnici na Pohorju. R. i. p.!

Iz državnega zbora. Kakor povzamemo iz listov, je govoril zadnji tork naš državni poslanec dr. Korošec med vseobčnim zanimanjem abornice o vprašanju volilne reforme. Razpravljal je o tem vprašanju s katoliškega, kmečkega in narodnega stališča. Proti koncu njegovega govora je nastalo med njim, vsenemškim Malikom, Steinom in Pommerjem razburjen prepir, v katerem je dr. Korošec spretno odbijal nemške napade. Govor je naredil velik utis in se je govorniku od vseh slovenskih strani čestitalo. Upamo, da dobimo stenografski zapisnik, po katerem bomo lahko objavili govor v celoti.

Češki kmečki poslanci so glasovali včeraj za nujnost volilne preobnove. Njihov načelnik Prašek je utemeljeval to stališče. Sploh so bili vsi kmečki zastopniki izmed vseh narodov za nujnost.

Društvena naznanila.

Izobraževalno društvo v Št. Janžu na Drav. polju priredi dne 11. t. m. veselico (Martinov večer). Začetek ob 5. uri popoldne.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jurju ob juž. žel. skazuje čistega dohodka od svoje nedeljske veselice 160 K 36 v. Ta svota se je poslala glavni družbi v Ljubljano.

Gasilno društvo v Pristavi priredi tombolo dne 11. novembra t. l. ob 6. uri zvečer v gostilni g. Fr. Seršen-a v Ljutomeru. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Bralno društvo „Naprej“ pri Sv. Barbari v Hal. priredi v nedeljo 11. listopada t. l. po večernicah v šoli veselico s sledečim sporedom: 1. Gledališka predstava „Ne kliči vraga!“ Slogoira v enem dejanju. 2. Kvišku bratje! Poje moški zbor. Junak iz Like. Svirajo tamburaši. Rojakom. Poje zbor. Mladi vojaki. Svirajo tamburaši. Spoved. Poje zbor. 8. Prosta zabava s petjem in tamburanjem v gostilni g. Korenjak. Vstopnina: Sedež 40 v, stojišče 20 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

„Slov. kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju. Služba božja za mesec november bo v nedeljo 11. t. m. ob 1/2 8 pop. v cerkvi sv. Antona, XV. Pouthongasse 16.

Smartno pri Slovenjgradcu. Ker veliko gostov zaradi velikega navela občinstva ni moglo videti igre „Mlinar in njegova hči“, se bo ta igra na občno željo ponovila v nedeljo dne 11. novembra v obširnih prostorih šmarnskega župnišča takoj po večernicah. — Toliko na znanje tistim cenj. gostom, ki bi radi to igro videli.

V Brežicah bo dne 11. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma gledališka predstava.

V Gotovljah se bode vršila v nedeljo dne 18. novembra 1906 popoldne velika veselica z gledališko predstavo in petjem v korist tamošnje prostovoljne požarne brambe. Natančnejši vsposed sledi.

Zahvala. Vojškemu veteranskemu društvu pri Sv. Andražu v Sl. gor. so darovali gg.: Tom. in Marija Golob gost. in trg. pri Vurbergu, kot botra društvene zastave 40 K, dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj 20 K, Andr. Jurtela, prof. v Moskvi 10 K, dr. Jurij Pučko, c. kr. notar v Krškem 10 K, Iv. Krst. Strelec, naduč. 7 K, Rud. Havelka, trg. v Ptuj 5 K, Ant. Hlešič, trg. 2 K, Vinko Zorko, c. kr. poštar 2 K, visoko spošt. gospod dr. Jožet Kronvogel, c. kr. svet. kot pokrovitelj društva 30 kron. V imenu društva izreka priščno zahvalo odbor.

Za pogorelce v Mihaelovcih so darovali: č. gosp. Jak. Zupančič 10 K; g. dr. Jankovič 6 K; č. g. Jak. Čebasek 10 K; g. S. Gajšek 5 K; g. L. Potočnik 5 K; gospa Windišer 5 K; gđ. M. Windišer 5 K; gđ. W. Bračič 5 K; č. g. K. Presker 4 K; č. g. A. Pernat 5 K. Priščna hvala!

Mohorjani na Muti so darovali družbi sv. Cirila in Metoda 4 K iz hvaležnosti, da jim vzdržuje šolo.

Listnica uredništva.

G. Janez Kapun, čevljar v Št. Jakobu: Potrdimo, da Vi niste pisali dopisov iz Št. Jakoba o županu, o cestah in o šoli. — Požar valed streljanja: Pošljite nam Vaše ime! — Ptuj: Bomo porabili za „Naš Dom“. — Ponikva: Istotako! — Dobrna: Zal, ni bilo mogoče v to številko.

Tržne cene

v Mariboru od 28. oktobra do 3. novembra 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	60	—	—
riž		14	20	—	—
ječmen		16	—	—	—
ovca		15	50	—	—
koruza		16	—	—	—
proso		17	20	—	—
ajda		17	—	—	—
sena		4	80	—	—
slama		4	80	—	—
1 kg					
fižola		—	80	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	68	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		2	—	—	—
špeh, svež		1	40	—	—
selje, kislo		—	82	—	—
repa, kisla		—	20	—	—
1 lit.					
mleko		—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ „ „ kisl		—	80	—	—
100 glav					
zelje		7	—	—	—
1 kom.					
jajca		—	8	—	—

Loterijske številke.

Dne 20. oktobra.

Gradec 55, 53, 33, 30, 10.
Dunaj 64, 23, 75, 20, 65.

Izjava.

Na posredne napade v „Domovini“ in „Slovenem“ ne odgovarjam, ker imam ogromno važnejšega, hvaležnejšega dela. — Izjavljam pa, ker sem to dolžan svoji časti, da se iz sebičnih namenov razširjajo po slovenskih listih z ozirom na sedanje razmere grde laži o delovanju „Zveze kmetijskih zadrug na S. ajerskem“ v Gradcu, kar bodem o raznih prilikah dokazal, in zagotavljam, da „agenti“ in „potovalni učitelji“ kot možje vedno molčali ne bodo; saj je njihova dolžnost, da razširjajo resnico in pobijajo laž.

Gradec, Pestalozz'strasse 63, novembra 1906.

706 (1—1)

Andrej Žmave.